

M. 9, 206.

माधुमत्तं adj. 1) aus Madhumant stammend gaṇa कच्छादि zu P. 4, 2, 133 und gaṇa सिन्धादि zu 3, 93. m. pl. die Bewohner von Kaçmira H. 958. — 2) zum Fluss Madhumatti gehörig u. s. w.: जल Wasser aus diesem Fluss RĪĀN. im ÇKDR. u. मधुमती.

माँधुमतक adj. von मधुमत्त gaṇa कच्छादि zu P. 4, 2, 134.

माधुर (von मधुर) 1) adj. f. ई von Madhura verfasst: वृत्ति P. 4, 3, 108, Sch. Vgl. माधुर. — 2) f. ई a) Süsse: बिम्बाधर° Gtr. 3, 15. — b) Meth Bhūripa. im ÇKDR. Spr. 2477. — 3) n. die Blüte von Jasminum Zambac TRIK. 3, 3, 365.

माँधुर्य (wie eben) n. gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. 1) Süsse Suçr. 1, 34, 14, 15. 180, 2. 289, 1. 2, 10, 1. 2. माँधुर्य मधुबिन्दुना रचयितुं ताराम्बुधेरिक्ते Spr. 2920. 3741. 4966. BĪLAB. 44. Vet. in LA. (II) 19, 4. — 2) Lieblichkeit, Reiz, Anmuth; Freundlichkeit, Liebenswürdigkeit: गीतस्य श्लोकानां च R. 1, 4, 16. ÇIKSHĀ 32 in Ind. St. 4, 270. त्रये गीते च RAGH. 13, 65. KATHĀS. 33, 138. PAÑĀK. 1, 11, 3. BRAHMA-P. in LA. (II) 52, 18. चित्तद्रवीभावमयो हृदि माँधुर्यमुच्यते SĀH. D. 606. Verz. d. Oxf. H. 207, a, 28. fg. 214, a, 16. त्रयैवोवनमाधुर्यं स्त्रीणां बलमनुत्तमम् Spr. 4633. MĀRK. P. 61, 38. ऋषूषो ऽपि रम्यत्वं माँधुर्यमिति कथ्यते PRATĀPAR. 53, b, 1. संतोषेष्वप्यनुद्देशो माँधुर्यं परिकीर्तितम् SĀH. D. 92. 89. सर्वावस्थाविशेषेषु माँधुर्यं रमणीयता 132. अहिंसास्तेयमाँधुर्यदमा: JĀĀN. 3, 313. धून्तेपालापमाँधुर्यैः (copulat. comp.) MBH. 3, 1823. HARIV. 8202. R. 1, 6, 13. Spr. 232. 2179. RAGH. 18, 12. H. 309. DAÇAK. in BENF. Chr. 180, 14. शान्ति, दास्य, साध्य, वात्सल्य, माँधुर्य (der Gottheit gegenüber) WILSON, Sel. Works 1, 164. In der Rhetorik das abgesonderte Hervortreten der einzelnen Wörter im Satze (Gegens. श्लेष): या पृथक्पदता वाक्ये तन्माधुर्यं प्रकीर्त्यते PRATĀPAR. 68, a, 5.

माँधूर्यं (von मधूर्य) adj. 1) aus der Bassia latifolia bereitet P. 4, 3, 137, Sch. मय्य PULASTJA bei KULL. zu M. 11, 95. — 2) als Beiw. von मैत्रेयक (einer, Mischlingskaste) nach KULL. so v. a. मधुरभाषिन् süß —, freundlich redend: मैत्रेयकं तु वेदेहे माँधूर्यं संप्रमूयते । नृप्रशंसत्यज्ञत्वं यो घृणाताडो ऽरूपोदये ॥ M. 10, 33. Vgl. माधुक 2.

माँधूर्य adj. nach Art der Bienen (मधुकर) eingesammelt: माँधूर्यमत्रैकान् (अथैकान्?) परमहंसः समाचरेत् Verz. d. Oxf. H. 269, b, 8. मनःसंकल्पपरिकृताङ्गान्त्रिसप्तपञ्चकात् । मधुवदाहरणं (wohl मधुवदाहरं zu lesen) यत्तु भिन्नम् माँधूर्यमिति स्मृतम् ॥ ebend. N. 1.

माँधूची du. scheint माँघी nachgebildet zu sein und wie dieses die A çvin zu bezeichnen VS. 37, 13; vgl. MAHĪDH. zu d. St. und WEBER, N a x. 2, 331. fg.

माँधूल m. patron. von मधूल; pl. SĀṆSK. K. 183, a, 11.

माँधुर्यदिन (von मधुर्यदिन) 1) adj. f. ई mittätlich gaṇa उत्सादि zu P. 4, 1, 86. KĀR. 3 zu P. 4, 3, 60 (oxyt.). H. 1460. सवन RV. 3, 28, 4. 32, 1. 32, 5. 4, 33, 7. AIR. BR. 2, 32. 7, 32. TS. 2, 2, 9, 6. ÇAT. BR. 2, 4, 2, 12. KĪĀND. UP. 2, 24, 1. R. 1, 13, 6. KATHĀS. 43, 386. पवमान ÇAT. BR. 4, 3, 2, 4. 13, 5, 1, 1. KĀTJ. ÇR. 9, 6, 19. ÇĀÑKH. ÇR. 5, 10, 35. 14, 27, 9. 28, 6. ऋचः ऀÇV. ÇR. 5, 3, 19. ऽधुग ÇIKSHĀ 10 in Ind. St. 4, 107. — 2) m. pl. N. zweier Schulen: a) eines Zweiges der Vāḡśān ejin, Ind. St. 3, 262. 269. 4, 273. MÜLLER, SL. 372. Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 539, 9. ऀकथ्यमानुग Verz. d. B. H. No. 80. 81. ऀगृह्य Ind. St. 5, 337. — b) von

Astronomen, die den Anfang der Planetenbewegungen in den Mittay setzen, COLEBR. Misc. Ess. II, 427. — 3) m. pl. N. eines Geschlechts PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 38, 9. — 4) n. (sc. तीर्थ) N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 62, a, 41; vgl. माँधुर्यदिनीयक.

माँधुर्यदिनशाळा f. die Schule der Mādhjāmdina Verz. d. B. H. No. 268. Davon adj. ऀशाळीय Ind. St. 4, 63. Verz. d. Oxf. H. 393, a, No. 113.

माँधुर्यदिनायन (wohl patron. von मधुर्यदिन) m. N. pr. eines Lehrers BṚH. ĀR. UP. 4, 6, 2.

माँधुर्यदिनि (wie eben) m. N. pr. eines Grammatikers: व्याघ्रपदी वरिष्ठः KĀR. zu P. 7, 1, 94.

माँधुर्यदिनीय (von माँधुर्यदिन) adj. 1) beim Mittagsopfer üblich KĀR. ÇR. 14, 2, 18. 26. 15, 4, 5. — 2) zur Schule der Mādhjāmdina gehörig: Nārājaṇa Verz. d. B. H. No. 879. वाजसनेयसंदिता, शतपथब्राह्मण.

माँधुर्यदिनीयक n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 62, a, 39, 41. — Vgl. माँधुर्यदिन 3.

माँधुर्यदिनेय m. pl. v. l. für माँधुर्यदिन MÜLLER, SL. 372.

माँधुर्यं (von मधुर्य) adj. zur Mitte in Beziehung stehend KĀR. 2 zu P. 4, 3, 60. H. 1460. pl. so heissen die Ṛshi derjenigen Theile der ṚV-Sāmhitā, welche die Mitte des Buchs (Maṇḍala 2—7) bilden, ऀÇV. GṚH. 3, 4, 2. ÇĀÑKH. BR. 12, 3. GṚHJ. 4, 10. Ind. St. 1, 115. 389. N. eines Geschlechts PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 59, 28 (माँधुर्य gedr.).

माँधुर्यमक (von मधुर्य) adj. = माँधुर्यमिक, f. माँधुर्यमिका NĪR. 10, 46, 12, 5. 10. Bez. des mittleren Abschnitts im Kāṭhaka WEBER, Lit. 87.

माँधुर्यमकेय m. pl. v. l. für मधुर्यमकेय MBH. 2, 1190; vgl. KERN in der Einl. zu seiner Ausg. der VARĀH. BṚH. S. S. 38.

माँधुर्यमस्थ n. nom. abstr. von मधुर्यमस्थ gaṇa ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124. — Vgl. माँधुर्यस्थ.

माँधुर्यमिक (von मधुर्य) 1) adj. auf die Mitte (das Luftreich) bezüglich, dazu gehörig NĪR. 5, 3. देवगणा 6, 15. 7, 26. 8, 14. 10, 9. 11, 18. — 2) m. pl. a) N. einer buddhistischen Schule MADHUS. in Ind. St. 1, 13, 19. Schol. zu VEDĀNTAS. 99, 2. Vgl. मधुर्यमिक. — b) N. pr. eines Volkes im Mittellande: ऀरूपाथवनो माँधुर्यमिकान् PAT. bei GOLD. MĀN. 230. VARĀH. BṚH. S. 14, 2. Verz. d. Oxf. H. 258, b, 17. Vgl. WEBER in Ind. St. 5, 151. figg. und KERN in der Vorrede zu seiner Ausg. der VARĀH. BṚH. S. S. 38.

माँधुर्यमिनेयं m. metron. von मधुर्यमा gaṇa कल्याणयादि zu P. 4, 1, 126. VOP. 7, 7.

माँधुर्यस्थ (von मधुर्यस्थ) 1) adj. Gleichgiltigkeit —, Unbetheiligkeit ver-rathend: वचस् KĀM. NĪTIS. 8, 80. — 2) n. Gleichgiltigkeit M. 4, 257. KUMĀRAS. 1, 53. KĀM. NĪTIS. 5, 39.

माँधुर्यस्थ्य (wie eben) n. Gleichgiltigkeit, Unbetheiligkeit, Neutralität SĀÑKHJAK. 19. TATTVAS. 29. DHŪRTAS. 92, 3.

माँधुर्याङ्गिक (von मधुर्याङ्ग) adj. f. ई mittätlich: स्नान Verz. d. Oxf. H. 276, b, 43. क्रिया MĀRK. P. 668, 7.

1. माँघ (von मधु) 1) adj. süß; nur f. माँघी im Gebrauch P. 6, 4, 175. माँघीर्नः सत्योषधीः ÇAT. BR. 14, 9, 3, 11. TS. 3, 3, 3, 1. KAUC. 91. माँघया गिरा BHĀG. P. 3, 9, 25. — 2) f. माँघी a) ein best. geistiges Getränk TRIK. 2, 10, 14. HĀR. 63. गौडी पैष्टी च माँघी च विज्ञेया त्रिविधा सुरा M. 11, 94. GṚHJASĀÑGER. 2, 26. PRĀJACĀTTEND. 68, a, 2. KULL. zu M. 9, 285. — b) =